

О. В. Побережець

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту

Г. В. Буслаєва

старший викладач кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА: ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ

В сучасних умовах господарювання ефективність діяльності підприємства характеризується системою відповідних показників, серед яких суттєво виділяється фінансовий результат від окремих видів діяльності. При цьому актуальними є питання, пов'язані з обліком фінансових результатів, які є предметом дискусій серед науковців та практиків.

Проблемам формування та бухгалтерського обліку фінансових результатів присвячені праці вітчизняних та зарубіжних учених, зокрема, Ф. Ф. Бутинця, Н. Т. Білухи, Ю. А. Вериги, Г. Г. Кірейцева, С. О. Левицької, М. С. Пушкаря, Є. І. Масленнікова, С. Ф. Покропівного, В. В. Сопко та ін. Зважаючи на вагомий внесок у розвиток обліку фінансових результатів, залишається чимало невирішених питань, які потребують детального дослідження та надання пропозицій для практичної сфери діяльності.

Достовірність формування фінансового результату є основою принципів і правил бухгалтерського обліку, дотримання яких є обов'язковим. Проте розуміння сутності поняття «фінансовий результат» — це головна передумова формування відповідних напрямків його обліку, аналізу та можливості здійснення своєчасного управлінського впливу на окремі його складові, перш за все, для підвищення ефективності діяльності підприємства.

Фінансовий результат є одним з найважливіших показників, який узагальнює усі результати господарської діяльності та характеризує ефективність діяльності суб'єкта господарювання. У фінансових результатах знаходять пряме відображення всі аспекти діяльності підприємства: рівень використання виробничих засобів, трудових, матеріальних і фінансових ресурсів; особливості технології та організації виробництва; собівартість

реалізованої продукції, її якість; обсяг реалізації, реалізаційні ціни; продуктивність праці; державне регулювання розвитку галузі тощо [1, с. 27].

За видами діяльності результати поділяються на результати від операційної, фінансової та інвестиційної діяльності, що відповідає нормативному забезпеченню. Найбільш вагомими є результати від операційної діяльності — підсумок операцій, які пов'язані з виробництвом або реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг), що забезпечує значну частину доходу підприємства і є основною метою його створення та функціонування.

Визначення та розрахунок фінансових результатів пов'язаної з проблемою повноти та своєчасності відображення в бухгалтерському обліку витрат і доходів, що забезпечується раціональним вибором облікової політики.

Важливим аспектом обліку є розроблення та застосування підприємствами спеціальних реєстрів — аналітичних відомостей про фінансові результати діяльності для узагальнення облікової інформації з метою задоволення інформаційних потреб різних груп користувачів.

Фінансовим результатом підприємства може бути прибуток, збиток або нульовий фінансовий результат. С. Ф. Покропівний розглядає прибуток як ту частину виторгу, яка залишається після відшкодування усіх витрат на виробничу і комерційну діяльність підприємства. Характеризуючи перевищення надходжень над витратами, прибуток виражає мету підприємницької діяльності та є головним показником її результативності [1, с. 29]. На думку Ф. Ф. Бутинця, прибуток — це різниця між доходами від певної діяльності й витратами на її здійснення [1, с. 30]. У сучасних умовах важливим аспектом визначення результату діяльності суб'єкта господарювання є врахування значного впливу зовнішніх (загальноекономічних) факторів з урахуванням господарського та географічного сегмента. В залежності від характеру впливу на цільовий результат діяльності підприємства звітні сегменти поділяються на пріоритетні та допоміжні з урахуванням виду організаційної структури промислового підприємства. Діяльність суб'єкта господарювання, яка здійснюється або в окремій державі, в тому числі в одній чи кількох закордонних, або в деяких областях України, враховується для відокремлення географічного сегмента [2, п. 15].

При цьому рівень сегментації, враховуючи необхідність відображення та розкриття відповідної інформації, визначається особисто підприємством. Завдяки визначенню даної сегментації та враховуючи окремі умови, суб'єкт господарювання може зосередитись на відповідному сегменті, господарському або географічному, визнавши його пріоритетним.

Таким чином, вирішення основних проблем обліку фінансових результатів потребує постійного діагностування, як науковцями, так й практиками, найбільш гострих питань, які акцентують увагу на сучасних змінах, що забезпечить тісний взаємозв'язок теорії і практики та суттєво вплине на якість інформації про фінансові результати з урахуванням сегментної складової, яка необхідна для прийняття ефективних управлінських рішень щодо діяльності та розвитку суб'єктів господарювання.

Література

1. Побережець О. В. Теоретико-методологічні та практичні засади дослідження системи управління результатами діяльності промислового підприємства [Текст] : монографія / О. В. Побережець. — Херсон : Видавництво Грін Д. С., 2016. — 500 с.
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 29 «Фінансова звітність за сегментами» [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства фінансів України від 19.05.2005 № 412. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0621-05/print1452757640000379>. — Назва з екрана.